

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

ПРОТОКОЛ № 2

Засідання робочої (проектної) групи в рамках «Проектування та оновлення
освітніх програм» зі спеціальності 242 «Туризм»
від 27.02.2020 р.

ПРИСУТНІ: *робоча (проектна) група спеціальності 242 «Туризм»* – Тихонова О. М. - голова засідання, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки (гарант програми); Онопрієнко В. П. доктор педагогічних наук, професор кафедри екології та ботаніки; Баштовий М. Г. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Михайліченко М. А. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри державно-правових дисциплін та українознавства; Хмелик Аліна Сергіївна - здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм»

стейкхолдери від академічної спільноти – Скляр В.Г – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та ботаніки; Жатова Г. О. – кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри екології та ботаніки; Кирильчук К. С. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Клименко Г. О. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Бондарева Л. М. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Зубцова І. В. – асистент кафедри екології та ботаніки.

стейкхолдери від здобувачів першого рівня вищої освіти – здобувачі-бакалаври першого року навчання – Горбань С., Заговора А., Костюков Т., Мельник О., Терещенко Є., Францева С., Харламова Д., Хмелик А., Штепа Д.

стейкхолдери від роботодавців – Гладенко Ю. М. – начальник відділу промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації; Кубраков С. В. – директор національного природного парку «Деснянсько-Старогутський»; Коняєва М. М. – директор КЗ СОП "РЛП "Сеймський"; Махнова О. Г. – директор туристичної агенції «Приват експрес»; Яковенко О. В. – в.о. директора Гетьманського національного природного парку.

стейкхолдери від адміністрації СНАУ – доктор біологічних наук, професор, декан факультету агротехнологій та природокористування Коваленко І. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи факультету агротехнологій та природокористування Крючко Л. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з наукової роботи і з організації та проходження навчально-виробничих практик факультету агротехнологій та природокористування Масик І. М., кандидат економічних наук, завідувач відділу якості освіти СНАУ к.е.н., доц. Скляр І. Д.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Вступне слово декана факультету агротехнологій та природокористування Коваленка І. М.
2. Сучасні вимоги до підготовки фахівців відповідно до Закону України «Про вищу освіту України» (Скляр І.Д.)
3. Системний підхід при підготовці фахівця першого рівня вищої освіти зі

спеціальності 242 «Туризм» (Тихонова О.М.).

4. Обговорення за круглим столом з присутніми стейкхолдерами вимог виробництва до моделі фахівця зі спеціальності 242 «Туризм»

5. Ухвалення рішень щодо формування моделі фахівця, освітніх програм та нового навчального плану зі спеціальності 242 «Туризм».

Скляр І. Д. зазначила, що відповідно до нового Закону України «Про вищу освіту України» заклади вищої освіти мають самостійно розробляти модель фахівця та розробляти навчальні плани на основі освітньо-професійних та освітньо-наукових програм зі спеціальності з урахуванням потреб і вимог стейкхолдерів. Відповідно, нарада яка проходить зараз, спрямована саме на забезпечення реалізації зазначеної вимоги.

Тихонова О. М. ознайомила присутніх з проектом освітньо-професійної програми, навчальними планами спеціальності 242 «Туризм» першого рівня підготовки здобувачів вищої освіти а також зазначила про необхідність системного підходу при підготовці фахівців цієї спеціальності, який би спирався на змістовну теоретичну і вагому практичну складову освітньої програми.

Далі за планом засідання відбулося обговорення всіх нагальних питань формування компетенцій майбутніх фахівців спеціальності 242 «Туризм», в якому приймали участь всі присутні на засіданні. Досконало було розглянуто проект освітніх програм спеціальності, навчальні плани та кожна дисципліна в них.

В ОБГОВОРЕННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ: Скляр В. Г., Гладенко Ю. М., Коняєва М. М., Хмелик А. С., Кубраков С.В., Тихонова О.М.

Скляр В. Г. висловила думку про необхідність проводити підготовку фахівців з екологічного туризму з урахуванням викликів сьогодення і спираючись не тільки на фахову теоретичну, а і на практичну підготовку студентів на базі об'єктів природно-заповідного фонду - національних природних парків, заповідників, регіональних ландшафтних парків. Такий підхід дає змогу розширити уявлення здобувачів про можливі місця працевлаштування і форми організації екологічного туризму.

Гладенко Ю. М. надав інформацію щодо галузей, в яких здатні працювати випускники спеціальності 242 «Туризм» першого рівня підготовки здобувачів вищої освіти. Аналіз працевлаштування та конкурсних вимог на посади свідчить про те що, спеціалісти повинні мати знання вузького профілю, а саме – у сфері готельного та ресторанного бізнесу, туроперайтингу, анімаційної діяльності, ресурсології, логістики, рекламознавства. У зв'язку цим необхідно дуже збалансовано сформулювати навчальний план між основною і вибірковою частиною навчального плану та структурно-логічну схему підготовки бакалаврів. Важливо врахувати, що реалізація спеціалізації викликає питання, тому що поглиблення знань зі спеціальності повинно проводитись постійно і має бути логічно побудовано, починаючи від першого до останнього курсу.

Коняєва М. М. акцентувала увагу на тому, що поставлена задача підготувати фахівця зі спеціальності 242 «Туризм»: уміння використовувати результати навчання на ОП в процесі виробничої діяльності, а саме - здатність самостійно організувати та проводити екологічні екскурсії з використанням

цікавих засобів презентації природних компонентів; здатність використовувати інноваційні процеси в туристичному бізнесі при проектуванні та реалізації екологічно-безпечних та економічно-ефективних турів по об'єктах ПЗФ. У здобувачів першого рівня підготовки здобувачів вищої освіти, на її думку, необхідно розвивати та підвищувати універсальні навички (*Soft skills*). Донедавна головним критерієм, на який туристичні компанії звертали увагу під час пошуку співробітників, була наявність диплома, що свідчив про вузьку професійну спеціалізацію. Усе інше вважалося позитивним, але не обов'язковим доповненням. Сьогодні ситуація кардинально змінилася. Роботодавцям потрібні різнопланові фахівці. Сучасні роботодавці розраховують на те, що кандидат матиме достатню кількість різноманітних умінь. Здатність креативно мислити й управляти часом, навички комунікації, нетворкінгу, керування проектами, командоутворення, володіння інструментами розробки сайтів, комп'ютерної графіки й відеомонтажу. Без згадки про це сьогодні не обходиться майже жодне оголошення про роботу. Чим вища посада, тим більші вимоги. Тому потрібно вводити до навчальних планів дисципліни або цикли, пов'язані з розвитком та підвищенням універсальних навичок (*Soft skills*).

Хмелик А. С. висловила побажання, що наразі, коли йде перезавантаження туристичної галузі в нашій державі, можуть з'явитися іноземні стейкхолдери, які готові інвестувати в розвиток туризму в Україні. Актуальне і цікаве те, що в рамках академічної мобільності в США організувана участь студентів у міжнародних конференціях та стажування за кордоном, зокрема, на курортах Болгарії.

Терещенко Є. І. вважає, що фахівець з туризму повинен бути універсальним, широкопрофільним, здатним організовувати і виконувати задачі у різних сферах, будь то анімація в отельному господарстві, чи інструктор з зеленого туризму на екологічній стежці. У тематичних кабінетах бракує наочності.

Кубраков С.В. зауважив, що необхідно посилити контроль за проходженням практики і прийомом її результатів. У студентів іноді відсутнє розуміння щодо того, куди вони прийдуть працювати і чим там будуть займатись, необхідно побачити у потенційних фахівців з туризму бажання працювати і розвиватись після знайомства з конкретним об'єктом туристичної індустрії. Варто було би більше підкріплювати теоретичні знання практичними навичками та вміннями, організовувати стажування викладачів на виробництві.

Тихонова О.М. відзначила, що в основі розроблених матеріалів щодо моделі підготовки фахівця викладена стратегія, тактика і практика підготовки конкурентоспроможного фахівця у галузі туризму, прохання до всіх присутніх – допомогти оформити та удосконалити цей основоположний документ. Освітньо-професійна та освітньо-наукова програми, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін (силабуси) залежить від викладача, а задача стейкхолдерів – надати пропозиції щодо їх удосконалення, результатом спільного обговорення наповнення освітньо-професійних програм, змістовної частини дисциплін буде підготовка висококваліфікованого фахівця.

ВИРІШИЛИ:

1. Врахувати пропозиції та побажання, надані стейкхолдерами під час засідання робочої (проектної) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 242 «Туризм».

2. Представникам стейкхолдерів надати свої пропозиції до робочих навчальних програм дисциплін навчального плану першого-третього рівнів підготовки здобувачів вищої освіти щодо необхідних знань та умінь майбутніх фахівців зі спеціальності 242 «Туризм».

3. Продовжити практику таких засідань у подальшому та вносити корективи до розробленої моделі фахівця та освітніх програм, навчальних планів, тощо зі спеціальності «Туризм» з урахуванням сучасних потреб стейкхолдерів.

**Кандидат біологічних наук,
доцент кафедри екології та ботаніки
(гарант програми)**

О. М. Тихонова

**Доктор біологічних наук,
професор, завідувач кафедри
екології та ботаніки**

В. Г. Скляр

**Доктор біологічних наук, професор,
декан факультету агротехнологій
та природокористування**

І. М. Коваленко

**Начальник відділу промоції та туризму
Сумської обласної державної адміністрації**

Ю. М. Гладенко

**Директор національного природного парку
«Деснянсько-Старогутський»**

С. В. Кубраков

Директор КЗ СОР РЛП «Сеймський»

М. М. Коняєва